

Davos²⁰¹⁸ Declaration

Conference of Ministers of Culture
20 – 22 January 2018, Davos Switzerland

Verklaring van Davos 2018
Conferentie van ministers voor Cultuur
20-22 januari 2018, Davos, Zwitserland

Naar een kwalitatief hoogstaande *Baukultur* voor Europa

Wij, ministers voor Cultuur en delegatiehoofden van de ondertekenaars van het Europees Cultureel Verdrag en van de waarnemende staten van de Raad van Europa, alsmede vertegenwoordigers van UNESCO, ICCROM, de Raad van Europa en de Europese Commissie, en van de Architects' Council of Europe, de European Council of Spatial Planners, ICOMOS International en Europa Nostra, die van 20 tot en met 22 januari 2018 in Davos, Zwitserland, op uitnodiging van de heer Alain Berset, President van de Zwitserse Bondstaat, hoofd van het federaal ministerie van Binnenlandse Zaken, in het Europees Jaar van het Cultureel Erfgoed 2018, aan de vooravond van de jaarlijkse bijeenkomst van het Wereld Economisch Forum,

gelet op de huidige uitdagingen, waaronder de blijvende gevolgen van de economische en financiële crisis, de vierde industriële revolutie, versnelde verstedelijking, de inkrimping van perifere regio's, migratie en sociale verandering, toenemende ongelijkheid, klimaatverandering en milieuschade, en de grote invloed die deze hebben op onze leefomgeving;

bekend met de belangrijke stappen die door de internationale gemeenschap zijn gezet naar een inclusievere en duurzamere wereld, maar evenzo met de dringende noodzaak deze inspanningen te intensiveren en nieuwe benaderingswijzen te ontwikkelen om de culturele waarden van de Europese gebouwde omgeving te beschermen en te bevorderen;

met erkenning van de cruciale bijdrage die een kwalitatief hoogstaande gebouwde omgeving levert aan het bereiken van een duurzame samenleving, die wordt gekenmerkt door een hoge kwaliteit van leven, culturele diversiteit, individueel en collectief welzijn, sociale rechtvaardigheid en samenhang, en economische efficiëntie;

bekend met de trend naar kwaliteitsverlies in zowel de gebouwde omgeving als het open landschap in heel Europa, wat blijkt uit karakterloze bouwwerken, het ontbreken van ontwerpwaarden, waaronder het afwezig zijn van zorg voor duurzaamheid, de toename van gezichtsloze ongebreidelde stadsuitbreiding en onverantwoord gebruik van de grond, de achteruitgang van de historische structuur en het verlies van regionale tradities en identiteit.

bewust dat het hoog tijd is om maatregelen te nemen die ervoor zorgen dat huidige en toekomstige maatschappelijke, milieutechnische en klimatologische ontwikkelingen en trends de kwaliteit van de gebouwde omgeving niet verder aantasten, maar in plaats daarvan worden aangewend als mogelijkheden voor verbetering en dat het Europees jaar van het culturele erfgoed 2018, met als doelstelling erkenning van de waarde van de historische dimensie van de gebouwde omgeving, het juiste moment is om dit te doen;

met de nadruk dat iedereen, ongeacht achtergrond, het recht heeft de culturele omgeving te beleven, te delen en ertoe te behoren, dat de manier waarop we samenleven en ons ontwikkelen als samenleving in wezen cultureel is, en dat het vormen van onze leefomgeving daarom, vooral, een culturele daad is,

verklaren:

De centrale rol van cultuur in de gebouwde omgeving

1. Cultuur maakt economische, maatschappelijke en milieugerelateerde duurzaamheid mogelijk en jaagt deze aan. Zij vormt onze identiteit en onze erfenis wordt erdoor bepaald. Cultuur moet daarom een centrale plaats krijgen in het ruimtelijk ontwikkelingsbeleid en haar bijdrage aan het streven naar algemeen welzijn moet worden benadrukt. Een democratische, vreedzame en duurzame ontwikkeling is niet mogelijk als cultuur niet het middelpunt ervan is.
2. Overal en op elk niveau moet in de beleidsontwikkeling de noodzaak van een op cultuur gerichte, duurzame benadering worden benadrukt. De waarde en onvervangbaarheid van de Europese landschappen en het cultureel erfgoed moeten worden onderstreept, met niet alleen de nadruk op steden en stedelijke gebieden, maar ook op de verbondenheid met perifere en landelijke gebieden.
3. Er is dringende behoefte aan een integrale, cultuurgerichte benadering van de gebouwde omgeving en voor een menselijke kijk op de manier waarop we gezamenlijk vormgeven aan de plaatsen waarin we wonen en aan de erfenis die we achterlaten.

Het begrip *Baukultur*

4. *Baukultur* omvat elke menselijke activiteit die de gebouwde omgeving verandert. De gehele gebouwde omgeving, waaronder elk ontworpen en gebouwd object dat is ingebed in en verband houdt met de natuurlijke omgeving, dient te worden beschouwd als één geheel. Tot de *Baukultur* behoren zowel bestaande gebouwen, waaronder monumenten en andere cultuurhistorische elementen, als het ontwerp en de bouw van hedendaagse gebouwen, infrastructuur, openbare ruimten en landschappen.

5. Behalve in architectonisch, bouwkundig en landschappelijk ontwerp en de materiële uitvoering hiervan, komt *Baukultur* ook tot uiting in de planologische processen voor bouwprojecten, infrastructuur, steden, dorpen en open landschappen.
6. *Baukultur* heeft betrekking op zowel gedetailleerde bouwmethoden als grootschalige veranderingen en ontwikkelingen, waarbij gebruik wordt gemaakt van zowel traditionele en plaatselijke bouwmethoden als innovatieve technieken.

Onze visie op een kwalitatief hoogstaande *Baukultur*

7. We hebben dringend een nieuwe, flexibele benadering nodig om onze gebouwde omgeving vorm te geven; een benadering die geworteld is in cultuur, actief bouwt aan sociale cohesie, gericht is op duurzaamheid van de omgeving en bijdraagt aan de gezondheid en het welzijn van iedereen. Dit is een kwalitatief hoogstaande *Baukultur*.
8. Het ontwerp van de gebouwde omgeving, de relatie tussen objecten en hun gebouwde en natuurlijke omgeving, ruimtelijke samenhang, schaal, materialisering: dit zijn allemaal factoren die onze kwaliteit van leven direct beïnvloeden. Een kwalitatief hoogstaande *Baukultur* komt daarom tot uiting in de toepassing van een bewust, goed doordacht ontwerp bij elke bouwopgave en landschapsontwikkeling, waarbij prioriteit wordt gegeven aan culturele waarden boven economische winst op de korte termijn. Met een kwalitatief hoogstaande *Baukultur* wordt zodoende niet alleen voldaan aan functionele, technische en economische eisen, maar wordt tevens tegemoetgekomen aan de sociale en psychologische behoeften van de mens.
9. Cultureel erfgoed is een essentieel onderdeel van een kwalitatief hoogstaande *Baukultur*. De manier waarop we ons cultureel erfgoed nu gebruiken, onderhouden en beschermen is van essentieel belang voor de toekomstige ontwikkeling van een kwalitatief hoogstaande gebouwde omgeving.

De voordelen van een kwalitatief hoogstaande *Baukultur* voor de samenleving

10. Een kwalitatief hoogstaande *Baukultur* vergroot ons gevoel ergens thuis te horen. Doordat mensen zich met hun leefomgeving kunnen identificeren, ontstaat er een inclusieve en verbonden samenleving, worden discriminatie en radicalisering tegengegaan en worden integratie en het sociaal-maatschappelijk bewustzijn bevorderd. Dit geldt niet alleen voor binnensteden en historische plekken, maar voor elk aspect van de Europese leefomgeving: voorsteden, landelijke gebieden, dorpen, industrieterreinen en infrastructuur.
11. Een kwalitatief hoogstaande *Baukultur* bevordert levendige wijken die op verschillende manieren worden gebruikt. Ze schept gebouwde omgevingen waarin ruimte is voor hedendaagse culturele uitingen en tegelijkertijd het cultureel erfgoed wordt gerespecteerd. Ze biedt duurzame

leefomstandigheden en versterkt sociale veerkracht door degelijke, betaalbare en toegankelijke huisvesting te realiseren.

12. Een kwalitatief hoogstaande *Baukultur* beschermt de omgeving. Ze ondersteunt duurzaam transport en een verantwoord gebruik van de grond, vergroot groengebieden in de stad en bevordert de gezondheid en biodiversiteit.
13. Kwalitatief hoogstaande *Baukultur* voegt economische waarde toe door hoogwaardigere en duurzamere zaken te realiseren en gunstige voorwaarden voor economische welvaart in de samenleving te scheppen. Bij een kwalitatief hoogstaande *Baukultur* worden de middelen duurzaam gebruikt, zodat ook toekomstige generaties profijt kunnen hebben van positieve sociale en economische ontwikkeling.

Naar een kwalitatief hoogstaande *Baukultur*

14. Een kwalitatief hoogstaande *Baukultur* vereist het vinden van de juiste balans tussen culturele, sociale, economische, milieugerelateerde en technische aspecten van ruimtelijke ordening, ontwerp, bebouwing en adaptief hergebruik voor het gemeenschappelijk belang en het algemeen welzijn.
15. Een kwalitatief hoogstaande *Baukultur* moet deel uitmaken van het toepasselijke juridisch kader. Een hoge kwaliteit als centraal doel voor de gehele gebouwde omgeving, waaronder cultureel erfgoed, moet in alle activiteiten die een ruimtelijke impact hebben verplicht worden gesteld. De vereiste van een hoge kwaliteit moet op hetzelfde niveau worden beschouwd als economische of technische belangen. De toe te passen standaarden en normen dienen in hun doelstelling ook gericht te zijn op hoge kwaliteit.
16. Een kwalitatief hoogstaande *Baukultur* kan alleen ontstaan in de context van een interdisciplinair debat en via brancheoverschrijdende samenwerking op meerdere niveaus tussen beleidmakers, bevoegde autoriteiten en deskundigen. Aangezien *Baukultur* creatieve, functionele en sociale aspecten omvat, moeten alle toepasselijke disciplines en deskundigen op voet van gelijkheid deelnemen. Een belangrijk voorbeeld van een middel voor het bevorderen van hoge kwaliteit zijn interdisciplinaire en veelbesproken ontwerpwedstrijden. Het succes van een kwalitatief hoogstaande *Baukultur* vereist tevens deelname van de burgermaatschappij en een geïnformeerd en bewust gemaakt publiek.
17. Een kwalitatief hoogstaande *Baukultur* vraagt om inspanningen op het gebied van onderwijs en bewustwording, om betere oordelen over *Baukultur* mogelijk te maken. Alle betrokkenen, zowel vanuit de publieke als de particuliere sector, dragen verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van onze gebouwde omgeving, die als erfenis zal worden doorgegeven aan toekomstige generaties.

Benadrukkend dat *Baukultur*, als een gemeenschappelijk goed, de gedeelde verantwoordelijkheid is van overheden, organisaties en de particuliere sector en dat er een dringende noodzaak is om het bewustzijn over de culturele, sociale, economische, milieugerelateerde en technische belangen die op het spel staan te vergroten,

zetten wij ons in om:

18. ervoor te zorgen dat de ideeën en beginselen van een kwalitatief hoogstaande *Baukultur* door alle belanghebbenden, waaronder andere bewindspersonen en het algemene publiek, vooral jonge mensen, als algemeen worden aanvaard en worden bevorderd, en de positieve invloed ervan op de samenleving op elke relevante en toepasselijke manier wordt onderschreven;
19. beter beleid in te voeren dat het cultuurgerichte begrip *Baukultur* omvat en de visie van een kwalitatief hoogstaande *Baukultur* als belangrijkste beleidsdoelstelling te integreren;
20. verdere acties en maatregelen die bijdragen aan het bevorderen en invoeren van de visie op een kwalitatief hoogstaande *Baukultur* te ondersteunen;
21. er bij alle relevante belanghebbenden, zowel publiek als privaat, op aan te dringen de positieve invloed van een kwalitatief hoogstaande *Baukultur* op het algemeen welzijn te onderkennen en hun verantwoordelijkheid om bij te dragen aan de invoering ervan, in het bijzonder ten aanzien van de aan *Baukultur* gerelateerde investering, te erkennen;
22. andere gebieden in de wereld aan te moedigen de waarde van een kwalitatief hoogstaande *Baukultur* te onderkennen en deel te nemen aan het proces;
23. binnen tien jaar weer bijeen te komen om de voortgang die is gemaakt gericht op het bereiken van een kwalitatief hoogstaande *Baukultur* voor Europa te evalueren en te bespreken.

Davos (Zwitserland), 22 januari 2018.